

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Tos/20/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122010392
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emil Dubňanský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8122010392.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Dubňanského a sudcov JUDr. Petra Farkaša a JUDr. Rastislava Vargu, PhD., L.LM, MBA na neverejnom zasadnutí konanom dňa 19. júla 2022, v trestnej veci ods. S. F., o sťažnosti prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Prešov sp. zn. 1PP/28/2022 zo dňa 31. mája 2022, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku z a m i e t a sťažnosť prokurátora.

odôvodnenie:

Uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 1PP/28/2022 zo dňa 31. mája 2022 podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku a § 66 ods. 2, § 67 ods. 1 Trestného zákona bol odsúdený S. F., nar. XX.XX.XXXX v Q. K., bytom C., B. XX, podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 11.05.2012, sp. zn. 36T/21/2012 v trvaní 14 (štrnásť) rokov.

Podľa § 68 odsek 1 Trestného zákona bola odsúdenému určená skúšobná doba na 4 (štyri) roky a súčasne nariadený probačný dohľad nad odsúdeným v trvaní 3 (tri) roky.

Podľa § 68 odsek 1 Trestného zákona prvostupňový súd s odkazom na § 51 odsek 3 písm. b) Trestného zákona odsúdenému uložil obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a s odkazom na § 51 odsek 3 Trestného zákona obmedzenie spočívajúce v zákaze navštevovať bary, reštaurácie a pohostinstvá.

Podľa § 68 odsek 1 Trestného zákona boli odsúdenému s odkazom na § 51 odsek 4 písm. h), i), j) Tr. zákona uložené povinnosti - podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu, podrobiť sa liečeniu závislosti od návykových látok v lehote do 2 mesiacov od podmiennečného prepustenia a podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve v lehote do 2 mesiacov od podmiennečného prepustenia.

Proti tomuto uzneseniu ihneď na verejnom zasadnutí podal sťažnosť prokurátor, ktorú neskôr písomne odôvodnil tým, že primárne poukázal na závery znaleckého posudku znalkyne PhDr. Antónie Solárovej, PhD., znalkyne v odbore psychológia č. 31/2022, z ktorých vyplýva, že u odsúdeného ide o patologickú osobnostnú štruktúru (emočne nestabilnú osobnosť), trvalo depravovanú závislosťou na alkohole. Odsúdený má oslabené racionálne usmerňovanie správania sa. V rámci skúmania osobnosti obvineného znalkyňa tiež dospela k záveru o úbytku a oplošteniu emotivity a labilite nálad. To sa u obvineného preukazuje nezdržanlivosťou, explozivitou, silným afektom a vnútorným agresívnym napätím. Znalkyňa u odsúdeného konštatovala pravdepodobnosť okamžitého a bezprostredného situačného agresívneho odreagovania tohto napätia. Zo záverov tiež vyplýva, že u odsúdeného už dominuje pasivita, ktorá sa prejavuje aj v každodennom živote. Pritom najmä v kritických situáciách a tiež v stave toxicky zmeneného vedomia (konzum návykových látok) u odsúdeného dochádza k

uvoľneniu brzdových mechanizmov osobnosti a agresivita sa u odsúdeného objavuje priamo v správaní, čo spôsobuje riziko antisociálnych, heteroagresívnych prejavov. Významným sa javí tiež záver znalkyne, podľa ktorého osobnosť odsúdeného je labilná v prispôsobovaní sa a je menej zodpovedný, pričom má nereálne postoje vo vzťahu k právam a povinnostiam. Znalkyňa pri tom konštatovala, vzhľadom na stav odsúdeného, predpoklad zvýraznenia negatívnych rysov jeho osobnosti. Závery znaleckého posudku tiež nasvedčujú o jeho nekritickom postoji k jeho trestnej činnosti. Skutok, za ktorý bol odsúdený, priznáva len parciálne, pričom výkonom trestu nedošlo k zmene jeho náhľadu na spáchanú trestnú činnosť. Z tejto doposiaľ čiastočne viní aj poškodenú a vyzdvihuje jej konzum alkoholu. Rovnako bagatelizuje vlastnú konzumáciu alkoholu. Znalkyňa konštatuje negatívnu postpenitenciárnu prognózu a to na základe negatívnych faktorov z oblasti sociálnej, osobnostnej a kriminogénnej, pričom jej celkový efekt má v značnej miere závisieť od kvality psychoterapeutickej a socioterapeutickej starostlivosti, protialkoholického liečby, tréningu sebaovládania, zmeny v sebavnímaní a tiež v získaní kritického postoja k trestnému činu. Vzhľadom na vyššie uvedené závery znaleckého posudku má prokurátor za to, že odsúdený sa naďalej k svojej trestnej činnosti stavia nekriticky a teda doposiaľ zjavne nedošlo k naplneniu účelu trestu a od odsúdeného po podmieničnom prepustení nemožno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Znalkyňa u odsúdeného konštatovala nekritický postoj k alkoholizmu a tiež uviedla, že jeho postpenitenciárna prognóza je závislá aj od možnosti liečenia závislosti od alkoholu. To vedie k záveru, že vzhľadom na jeho postoj k alkoholu nemožno očakávať kladný výsledok tohto liečenia. Rovnako, znalkyňa resocializáciu podmienila viacerými psychoterapeutickými a sociálnoterapeutickými tréningami. Tento záver je potrebné tiež vnímať s ohľadom na záver znaleckého posudku, podľa ktorého u odsúdeného možno očakávať iba zmenu jeho osobnosti k horšiemu, so zvýraznením negatívnych rysov osobnosti, medzi ktoré znalkyňa zaradila agresivitu.

Prokurátor poukázal aj na odsúdenie Okresným súdom Michalovce zo dňa 28.01.2015 za prečin ohrozovania pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, pričom v danom prípade evidentne ide o skutok spáchaný pod vplyvom návykovej látky. K uvedenému ale krajský súd poznamenáva, že takéto odsúdenie u S. F. podľa aktuálneho odpisu z registra trestov neexistuje.

Konajúci prokurátor má za to, že od odsúdeného S. F. nie je možné očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, najmä vzhľadom na povahu spáchaného trestného činu, jeho kladný vzťah k alkoholu, pod vplyvom ktorého sa dopustil skutku, za ktorý je odsúdený, naďalej prítomnú vysokú mieru agresivity a primárne, pre znalkyňou konštatovanú negatívnu resocializačnú prognózu. Rovnako má za to, že u odsúdeného nedošlo k polepšeniu, nakoľko naďalej je k svojej trestnej činnosti len čiastočne kritický a sčasti zo spáchaného skutku viní poškodenú. Uložené obmedzenia podľa § 51 ods. 3, ods. 4 Trestného zákona sú v prípade tohto odsúdeného nedostatočné. Z hľadiska ochrany spoločnosti pred páchaním ďalších trestných činov je potrebné, aby odsúdený trest odňatia slobody vykonal. Navrhoval, aby Krajský súd v Prešove zrušil napadnuté uznesenie a rozhodol vo veci tak, že žiadosť odsúdeného K. C. (správne S. F.) o podmienične prepustenie zamietá.

Na základe tejto sťažnosti krajský súd preskúmal podľa § 192 ods. 1 Tr. poriadku správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a zistil pritom, že sťažnosť prokurátora nie je dôvodná.

Prvostupňový súd na verejnom zasadnutí vykonal dokazovanie a následne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že odsúdenému uplynuli 3/4 z uloženého trestu odňatia slobody dňa 05.03.2022. Ako vyplýva z hodnotenia ÚVTOS a ÚVV Prešov, odsúdený vo výkone trestu a väzby sa správal slušne, príkazy plnil a teda preukázal polepšenie, čo vyplýva z toho, že celý výkon trestu bol u neho bezproblémový, bez konfliktov, bez trestov, pričom získal 14 disciplinárnych odmien. Aj napriek negatívnejmu záveru znaleckého dokazovania možno podľa prvostupňového súdu od odsúdeného očakávať, že povedie riadny život za predpokladu účinného spolupôsobenia v napadnutom uznesení uložených povinností a obmedzení v spojení s ochranným dohľadom uloženým rozsudkom Okresného súdu Žilina. Zo znaleckého posudku vypracovaného v pôvodnom konaní vyplýva, že požívaním alkoholu sa u odsúdeného odhaľujú a potencujú negatívne rysy s následnými agresívnymi prejavmi. Pobyt na slobode je u neho pri požívaní alkoholu nebezpečný. Za účelom zamedzenia týchto prejavov, okresný súd odsúdenému uložil zákaz požívania alkoholu a návykových látok, zákaz navštevovať bary, reštaurácie a pohostinstvá ako aj povinnosť podrobiť sa liečeniu závislosti od návykových látok v lehote do 2 mesiacov od podmieničného prepustenia, podobriť sa programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu, ako aj psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve takisto v lehote do 2 mesiacov od podmieničného prepustenia. Zároveň odsúdený má dobrý vzťah s rodinou, ktorá žije v mieste, kde plánuje po prepustení bývať, ktorá má na odsúdeného pozitívny vplyv, čo vyplýva okrem jeho výpovede aj z hodnotenia ústavu, teda okrem už uvádzaných povinností aj obmedzení, aj

rodina môže vyvažovať negatívne faktory prognózy u odsúdeného. Uvedené môže vyvážiť absenciu jadrovej rodiny, deklasovanie ako aj náročnejšiu finančnú situáciu, pričom však odsúdený má aj svoj vlastný príjem. Od nevedenia riadneho života napomôže aj hrozba opätovného nariadenia výkonu trestu v prípade nevedenia riadneho života, či neplnenia povinností a obmedzení uložených rozhodnutím, nakoľko by tým odsúdený zadal dôvod na opätovný nástup do tohto výkonu trestu, pričom v zmysle rozsudku bude správanie odsúdeného sledované a kontrolované každý týždeň z dôvodu ochranného dohľadu. Vzhľadom k tomu, že boli splnené zákonné dôvody na podmiennečné prepustenie z výkonu uloženého trestu odňatia slobody rozhodol súd prvého stupňa tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti napadnutého rozhodnutia a odsúdeného podmiennečne prepustil. Za účelom zabezpečenia, aby odsúdený viedol riadny život, nariadil okresný súd skúšobnú dobu v trvaní 4 roky a probačný dohľad v trvaní 3 roky, počas ktorej bude odsúdený intenzívnejšie sledovaný a kontrolovaný v tom zmysle, či vedie riadny život, či plní a dodržiava súdom uložené povinnosti a obmedzenia spočívajúce v neužívaní alkoholu či iných návykových látok, v zákaze navštevovať pohostinské zariadenia a plnení povinností podrobiť sa liečeniu a výchovným programom a psychologickému poradenstvu. Ak odsúdený nepovedie počas skúšobnej doby riadny život, poruší povinnosti a obmedzenia ustanovené rozhodnutím, bude mariť dohľad nad jeho osobou, prvostupňový súd rozhodne, a to aj počas plynutia skúšobnej doby, o výkone zvyšku podmiennečne odpusteného trestu odňatia slobody.

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že ods. S. F. sa vo svojej žiadosti domáha podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nakoľko už vykonal zákonom stanovenú dobu, po ktorej mu vzniká nárok na podmiennečné prepustenie. Plnením svojich povinností a svojím správaním vo výkone trestu splnil základné podmienky na jeho podmiennečné prepustenie.

Odsúdený S. F. v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody uložený mu rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 36T/21/2012 zo dňa 11.5.2011 za obzvlášť závažný zločin vraždy v štádiu pokusu podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. d) Tr. zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody na 14 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Súčasne mu bol uložený ochranný dohľad v trvaní 3 rokov, počas ktorej je povinný jedenkrát v týždni sa osobne hlásiť u probačného a mediačného úradníka okresného súdu v mieste svojho pobytu.

Podľa § 67 ods. 1 Tr. zák., osoba odsúdená za obzvlášť závažný zločin alebo osoba odsúdená na trest odňatia slobody podľa § 47 ods. 2 okrem osoby odsúdenej na doživotie môže byť podmiennečne prepustená až po výkone troch štvrtín uloženého trestu odňatia slobody.

Podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody znamená podstatnú zmenu spôsobu jeho výkonu, a preto by mala byť umožnená len odsúdeným, u ktorých je reálny predpoklad, že uložený trest splní svoj účel aj bez potreby jeho celého výkonu v ústave. Súd preto musí skúmať všetky okolnosti svedčiacie o možnostiach prevýchovy odsúdeného a jeho správanie vo výkone trestu odňatia slobody. Z pojatia trestu ako účelovej sankcie vyplýva, že pokiaľ doposiaľ vykonanou časťou trestu bol dosiahnutý účel trestu sledovaný zákonom, je ďalší výkon trestu nepotrebný a taktiež neodôvodnený. Aj keď súd pri ukladaní trestu prihliada k možnostiam nápravy páchatel'a, nie je možné vždy presne predvídať, ako sa u jednotlivých páchatel'ov prejaví jeho výchovný účinok. Z chovania odsúdeného a z jeho postoja k plneniu si povinností v dobe výkonu trestu môže byť zjavné také polepšenie, že ďalší výkon trestu nie je potrebný a môže byť prepustený na slobodu. Podmiennečné prepustenie je významným prostriedkom dovŕšenia prevýchovy a resocializácie odsúdeného a neznamená teda ukončenie tohto procesu, ale pokračovanie prevýchovného a resocializačného procesu v iných podmienkach (na slobode).

Z hodnotenia odsúdeného z ÚVV a ÚVTOS Prešov sťažnostnému súdu okrem iného vyplýva, že správanie a vystupovanie odsúdeného je dlhodobo stabilizované a na požadovanej úrovni. Extramurálne vzťahy udržiava s matkou a širšou rodinou. Členovia najbližšej aj vzdialenejšej rodiny sa zúčastňujú nárokových návštev, ktoré majú na odsúdeného pozitívny vplyv. Z radov odsúdených zastáva funkciu člena samosprávy pre kultúrno-osvetovú činnosť, pomáha tieto aktivity organizovať, k svojim povinnostiam pristupuje samostatne a zodpovedne. Celkovo bol 14-krát disciplinárne odmenený, potrestaný nebol. Resocializačná prognóza je menej priaznivá, riziko recidívy trestnej činnosti je stredné. Odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a ústav odporúča jeho prepustenie s dohľadom.

Pri skúmaní materiálnych podmienok posudzovaných pri podmieničnom prepustení odsúdeného S. F. je potrebné uviesť, že tento bol doposiaľ 4-krát súdne trestaný, pričom v dvoch prípadoch sa na neho hľadí, akoby nebol odsúdený a posledné odsúdenie si v súčasnosti odpykáva. Odsúdený je po druhýkrát vo výkone trestu odňatia slobody, avšak prvýkrát vykonal trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov ešte dňa 5.2.1974. Jeho hodnotenie z výkonu trestu odňatia slobody nevykazuje také skutočnosti, na základe ktorých by mohol krajský súd, na rozdiel od prokurátora, dospieť k záveru, že odsúdený po svojom podmieničnom prepustení nebude viesť riadny život. Podľa názoru sťažnostného súdu odsúdený svojím správaním vo výkone trestu odňatia slobody, oľutovaním trestnému činu, dlhodobým vzorným správaním sa a plnením si svojich povinností, preukázal taký stupeň polepšenia, že od neho možno dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život aj napriek negatívnej prognóze opakovania trestnej činnosti uvedenej v psychologickom posudku, ktorý ale súčasne konštatuje, že celkový efekt resocializácie u odsúdeného bude v značnej miere závisieť od kvality odporúčanej psychoterapeutickej a socioterapeutickej starostlivosti po výkone trestu ako aj poradenstva na protialkoholickú liečbu, tréning sebaovládania a zmenu v sebavímaní.

Pokiaľ ide o sťažnostné námietky okresného prokurátora, krajský súd k nim uvádza nasledovné. Sťažnostný súd v zhode s názorom okresného súdu má tiež za to, že odsúdený preukázal taký stupeň polepšenia, že je ho možné podmienične prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody. V danom prípade je potrebné tiež uviesť, že pri podmieničnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody sa preskúmava, či odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie. Podľa názoru krajského súdu tomu tak je. Súčasne z dôvodu potreby kontroly riadneho spôsobu života bola správne odsúdenému uložená primerane dlhá skúšobná doba (4 rokov) ako aj probačný dohľad. Taktiež uložené obmedzenia - zákazy a povinnosti, najmä požívania alkoholických nápojov, by mali prispieť k dovršeniu nápravy u odsúdeného, ktorý svojím ďalším spôsobom života bude môcť preukázať, či je alebo nie je potrebné vykonať aj zostávajúci, doposiaľ nevykonaný, trest odňatia slobody. Konajúce súdy pri rozhodovaní o splnení podmienok pre podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody prihládajú nielen na závery znaleckého posudku, ale sú povinné komplexne zhodnotiť stav prevýchovy odsúdeného, jeho správanie sa vo výkone trestu a prognózu vedenia riadneho života. Vo vzťahu k posúdeniu splnenia materiálnych podmienok podmieničného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, sťažnostný súd v tejto súvislosti tiež skúmal, či u odsúdeného došlo k polepšeniu, teda, či u neho prebehol proces vnútornej premeny jeho osobnosti oprávňujúci „nádej“, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život, v rámci čoho zvažil aj závažnosť a povahu obzvlášť závažného zločinu, ktorého sa vykonávaný trest týka, plnenie si povinností a správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody v kontexte jeho doterajšieho spôsobu života, charakteru jeho osoby, povahových vlastností a jeho postoja k spáchanej trestnej činnosti. Podľa názoru krajského súdu ods. S. F. svojím aktívnym prístupom a postojom vo výkone trestu preukázal taký stupeň polepšenia, že je možné v budúcnosti od neho očakávať dodržiavanie zákonom stanovených noriem správania sa a vedenie riadneho života.

Na základe uvedeného, preto záver okresného súdu, že boli splnené podmienky ustanovenia § 67 ods. 1 Tr. zákona, je správny a rozhodnutie, ktorým podmienične prepustil odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody a určil skúšobnú dobu v trvaní 4 rokov ako aj probačný dohľad na 3 roky a uložil aj tam uvedené obmedzenia a povinnosti, zodpovedá zákonu. Z týchto dôvodov krajský súd sťažnosť okresného prokurátora ako nedôvodnú zamietol v zmysle ustanovenia § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku.

Rozhodnutie bolo prijaté jednohlasne.
jednomyseľne

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu ďalší riadny opravný prostriedok
nie je prípustný.